

Врз основа на член 22 ст.1 од Статутот на Здружението на судиите на Република Македонија, Советодавните мислења бр. 3, 7, 12 и 74 на Консултативниот совет на европските судии, Заклучоците од IV-та, V-та, VI-та и VII-та работилница од проектот „Зајакнување на улогата и независноста на судиите во Република Македонија,, компонента 2(два) „Подобрување на капацитетите на судството и унапредување на транспарентноста преку формализирање на соработката меѓу судиите и новинарите“ и препораките на работната група за формирање и етаблирање на „Судско-медиумски совет“, Управниот одбор на Здружението на судиите на Република Македонија на седницата одржана на -----, ја донесе седната

О Д Л У К А
З А Ф О Р М И Р А Њ Е Н А
С У Д С К О - М Е Д И У М С К И С О В Е Т

Член 1

- (1) Со оваа одлука, во рамките на Здружението на судиите на Република Македонија се формира Судско- медиумски совет за формализирање на соработката помеѓу судиите и новинарите, со својство на советодавно тело за формализирање и унапредување на соработката и дијалогот меѓу судиите и новинарите за прашања од заеднички интерес, како и зајакнување и афирмација на судската транспарентност и пристапот на јавноста до правдата.

Член 2

- (1) Судско-медиумскиот совет ги врши следните активности:
- a. Го поттикнува унапредувањето на соработката и градењето на односите за соработка меѓу судиите со претставниците на медиумите;
  - b. Ја следи и анализира состојбата на транспарентност во судството, која се однесува на пристапот до правдата и правилно информирање на јавноста за судските процеси, а со цел на одржување на рамнотежата помеѓу приватноста и јавниот интерес притоа почитувајќи ја пресумпцијата на невиност;
  - c. Дава препораки за надминување на утврдените проблеми од интерес на претставниците на медиумите и судиите кои се однесуваат за пристапот до судските постапки и известувањето за судските предмети во јавноста.

- d. Формира посебни работни групи од судии и новинари за истражување и опсервација на актуелни прашања од областа на транспарентност во правосудството.
  - e. Иницира донесување на нови или именување и дополнување на постојни законски решенија;
  - f. Донесува стратегија и план за активности.
  - g. Овозможува континуирана едукација на судии и новинари преку организирање на работилници „Новинарска школа за судии“ и „Правна школа за новинари“ за со цел подобро запознавање на професиите, размена на позитивни искуства и практики и зајакнување на меѓусебната комуникација.
  - h. Усвојува годишен извештај за работа за претходната година што го објавува на својата интернет платформа и интернет платформата на Здружението на судиите на Република Македонија и го доставува до Управниот одбор на Здружението за информирање;
- (2) Начинот на работа на советот се уредува со Деловник за работа.

Член 3

- (1) Советот е составен од вкупно 21 член, од редот на судиите и новинарите, кои дополнително се верификувани од Управниот одбор на Здружението на судиите.
- (2) 11 членови на Советот од редот на новинарите од телевизиските, печатените и електронските медиуми се избираат по предлог на медиумските куќи од новинарите кои известуваат во областа на правосудството.
- (3) 10 членови на Советот од редот на судиите се избираат по предлог на Претседателот на здружението и членовите на Управниот одбор со правична застапеност на основните и апелациските судови од сите четири апелациски подрачја и Врховниот суд на Република Македонија.
- (4) Советот, на првата седница определува претседател и потпретседател од редот на членовите од ставовите (2) и (3) од овој член.
- (5) Членовите на Советот се назначуваат за период од 2(две) години со право на повторен избор.
- (6) Членовите на Советот се состануваат 4(четири) пати годишно.

Член 4

- (1) Членовите на Советот во дискусија одлучуваат за прашања од заеднички интерес, а одлуките на Советот се изразуваат во форма на „Заклучоци и препораки“.
- (2) Заклучоците и препораките на Советот првенствено ќе бидат објавени на интернет платформата на Советот и Здружението на судиите и доставени до сите релевантни страни и медиуми.

Член 5

- (1) На предлог на член на Советот во работата на Советот, може да учествуваат и стручни лица (експерти) од определени области заради давање на експертиза и мислења по прашања што се на дневен ред на седницата.

Член 6

- (1) Здружението на судиите на Република Македонија ги извршува административно техничките работи на Советот:
  - a. Ги подготвува седниците на Советот;
  - b. Подготвува годишен извештај за работа на Советот за претходната година;
  - c. Одржува електронска база со податоци за работата и одлуките на Советот;
  - d. Врши и други работи утврдени со оваа одлука и деловникот за работа на Советот.

Член 7

- (1) Членовите на Советот учествуваат во работата на Советот без надомест.

Член 8

- (1) Оваа одлука влегува на сила веднаш по нејзиното усвојување од страна на Управниот одбор.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

- **Правните основи за формирање на Советот** седетерминирани во 2 (два) документи: Статутот на Здружението на судии на Македонија и мислењата 3, 7 и 12 за „Правдата и општеството и судската етика и транспарентност“ на Консултативниот совет на европските судии . **Статутот на ЗСРМ** во членот 22 предвидува дека Управниот одбор на ЗСРМ формира совети и тела со постојан или привремен карактер за остварување на целите и задачите на Здружението. Одредбите од **Мислењето бр. 3** од ССЕС, став б, точка 29, насловен како "Непристрасност и вонсудско однесување на судиите", се однесува на воспоставувањето во рамките на судството, односно Врховните судови или здруженијата на судии, едно или повеќе тела или лица со советодавна улога кои ќе им бидат достапни на судиите секогаш кога постои потреба.¹ Мислењето сугерира дека судиите се охрабруваат да разговараат за проблемите со кои се соочуваат во пракса во рамките на овие тела. Одредбите од **Мислењето бр. 7** од ССЕС во однос на "Правда и општество" е попрецизно од претходното мислење, додека во делот Ц неспорно е што судиите несомнено се изјаснуваат во јавноста преку своите одлуки, но имајќи го во предвид принципот на транспарентност, Член 10 од ЕКЧП, правото на јавноста да биде информирана, како и развојот на социјалните медиуми, потребно е судиите да ги подобрат своите односи со претставниците на медиумите и да постапат по барањата за информации од јавен карактер, без повредувајќи ги интересите на правдата во

---

¹Conclusions of the 5th Meeting of the Presidents of European Supreme Courts, Ljubljana, 6-8 October 1999, paragraph 4, where it is also made clear that a spokesperson should not give a personal opinion on a decision already delivered or a case still pending.

конкретниот случај. Во точка 40 од Мислењето број 7 децидно се укажува дека потребно е воспоставување на ефикасен механизам кој во форма на независно тело пред кое новинарите и судиите би ги дискутирале заедничките проблеми и практични предизвици.² Точка 42 од Мислењето бр. 7 се упатува на неопходноста за организирање на едукативни активности за судии и новинари во вид на школи насочени кон заемно запознавање на професиите. Во **Мислењето бр. 12** на Европскиот советодавен совет за судии, ова прашање е подетално регулирано, што укажува на тоа дека принципот на транспарентност на судството мора да биде дополнет со соодветни форми на соработка и континуирана едукација на судиите и новинарите. Освен тоа, во делот 5 од тоа мислење се истакнува дека медиумите играат суштинска улога во едно демократско општество воопшто и поконкретно во однос на судскиот систем.³ Перцепцијата во општеството за квалитетот на правдата е под силно влијание на медиумските извештаи за тоа како функционира правниот систем. Публицитетот, исто така, придонесува за постигнување на правично судење, бидејќи ги штити странките и обвинетите од нетранспарентно спроведување на правдата, односно феноменот на (Shady Trials).⁴ Во мислењето понатаму се осврнува на зголеменото внимание на јавноста и медиумите кон кривичните постапки, што дополнително генерира зголемена потреба од објективни информации за медиумите, достапност на информацијата и постојан однос помеѓу судот и новинарите во однос на непристрасно покривање на сите аспекти на случајот. Како општ заклучок во однос на ова прашање, заклучоците на регионалните работилници упатуваат на одредбите од Статутот на здружението и мислењата на ССЕС, Судско-медиумскиот совет, кои ќе биде формиран и ќе функционира во рамките на Здружението на судиите на РМ.

- **Состав на Советот.** Во однос на составот на Советот, препораките на работната група засновани врз наодите на Анализата на правната рамка и практика за унапредување и формализирање на судско-медиумските односи, упатуваа дека Советот ќе биде составен од вкупно 21 член (11 новинари и 10 судии) - вклучувајќи ги сите медиуми во Македонија. Профилот на медиумите е: телевизиски медиуми, печатени и електронски медиуми кои известуваат за судството. Новинарите ќе бидат поканети преку својот матичен медиум, односно профили на новинари кои известуваат за прашања поврзани со правосудството. Медиумите во текот на летниот период ќе бидат поканети да го номинираат соодветниот претставник (1 претставник од медиум) со 2 (две) години мандат со право на реизбор. Истите услови ќе се применуваат при

---

²Conclusions of the Meeting of the Presidents of the Associations of Judges on "Justice and Society", Vilnius, 13-14 December 1999, paragraph 1.

³European Court of Human Rights, case Sunday Times vs. United Kingdom, judgment of 26 April 1979, Series A, No. 30 where the notions mentioned in the text are said to be included in the phrase "authority of the judiciary" contained in art. 10 of the ECHR.

⁴ Феномен присутен во американската правна практика. За повеќе види: Hawthorn, E. Ilijah, Transparency of the Judiciary as a corner stone for a democratic society and rule of law, Oxford University Press (2012).

изборот и селекцијатана судиите-членови со правична застапеност на основните и апелациските судови од сите четири апелациски подрачја и Врховниот суд на Република Македонија. Сите номинации ќе бидат дополнително верификувани од страна на Управниот одбор на ЗСРМ.

- **Обука и едукативни активности на Советот.** Во мандатот на Советот ќе се организираат континуирани едукативни активности за да се обезбеди соодветна обука на членовите и размена на добри практики и искуства помеѓу судиите и новинарите. Понатаму, оваа одлука е во согласност со став 42 од Мислењето бр. 7 на ССЕС, што се однесува на потребата од организирање на школи за новинари и судии со цел взаемно запознавање со професиите. Конечните заклучоци по ова прашање беа насочени кон континуирано организирање на обуки за членовите на Советот на кои свое учество ќе имаат странски и домашни експерти, а во својство на учесник ќе биде поканета и пошироката стручна јавност. Едукативните активности ќе се организираат во вид на Школи и обуки, односно "Правна школа за новинари" и "Школа за новинарство за судии" со цел на разбирање на двете професии како и изучување и разбирање на соодветната правна и новинарска терминологија меѓу судиите и новинарите.

- **Одлучување.** Имајќи го предвид консултативниот карактер на Советот, заклучоците од работната група упатуваат дека одлуките што ќе ги донесува Советот ќе бидат во форма на „Заклучоци и препораки“. Заклучоците првенствено ќе бидат објавени на веб-страницата на Судско-медиумскиот совет, како и дистрибуирани до релевантните страни и медиуми. Советот исто така ќе поднесува иницијативи за донесување, изменување и дополнување на законски решенија и прописи.

- **Финансирање.** Членовите на работната група одлучија дека мандатот на членовите на Судско-медиумскиот совет ќе биде во вид на доброволна, односно рго вопо служба. Сите дневни трошоци во однос на организација на седниците на телото ќе бидат покриени од страна на ЗСРМ. Обуката на членовите на Советот, како и едукативните активности ќе бидат поддржани од странски донатори во соработка со ЗСРМ во рамките на своите капацитети.